

♦ ST. OLAV ♦

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4 - OSLO - TELEFON 23743

INNHold: Preken 1ste pinsedag i St. Olavs kirke i Oslo. — Gå — — Svenske helgenlegender. — Kultur- og pedagogikk-problemer. — 1931 -- Spaniens ulykkesår. — Pastor Herman van der Velden. — Årsregnskap for St. Olavs Forbund 1932. — Hånden — Herhjemme — og derute.

RETT + OG + SANNHET

Preken 1ste pinsedag i St. Olavs kirke i Oslo.

Holdt av sogneprest P. Bødyl, S. M.

«Trøsteren, den Helligånd, skal lære eder alle ting og minne eder om alt hvad jeg har sagt eder.» (Joh. 14).

Pinse er Helligåndsfesten, åndens fest og derved livets fest. Likesom ånden, sjelen, er den livgivende kraft i vår legemlig jordiske tilværelse, således er den Helligånd, Guds ånd, den livgivende kraft for vårt åndelige, overnaturlige liv.

Gjentagne ganger hadde Jesus forjettet den Helligånd til sine, for at forløsningsverket gjennom Ham skulde bringes til fullendelse i helliggjørelsen. Før sin himmelfart hadde Mesteren befalt sine apostler at de ikke skulde vike fra Jerusalem, men avvente den Helligånds komme der. Apostlene etterkom trofast Herrens befaling; de trakk sig tilbake i nadversalens ensomhet og der sammen med Maria, Jesu Mor og Hans disipler avventet de endrektig, under bønn og påkallelse den Helligånds komme. Den tiende dag efter Herrens himmelfart, på Jødernes pinsefest, gikk Jesu gjentagne forjettelse i oppfyllelse. Den Helligånd kom ned over dem og skapte i dem nytt liv, ny iver med nye krefter til utfoldelse av den nye virksomhet som fra nu av skulde opta deres evner og fylle deres liv.

Også i år vil Pinsefesten bli for nogen av oss en særlig minnedag, nådesdag: jeg tenker på dem som den Helligånd idag vil berike med sine nådegaver, på dem som vil motta av hans høiærverdighet biskopen den Helligånds sakrament, feringens hellige sakrament. Vi vil derfor betrakte de betingelser som vi skal

opfylle for å bli delaktige i den Helligånds gaver, for å få meddelt det liv den vil skjenke alle dem som den tar under sin særegne beskyttelse. Disse betingelser ser vi oppfylt på en herlig måte av den lille skare som hin første pinsedag mottok den Helligånds kraft: «Sammen med Maria, Jesu mor, heter det i dagens epistel, holdt de i nadversalen endrektig ved i bønn.» Dette herlige eksempel bør vi alle følge, om vi vil bli delaktige i den Helligånds nådegaver.

Og hvem var så de utvalgte sjeler, som forberedte sig på den Helligånds komme? Det var de hl. apostler med Peter i spissen; det var også jomfru Maria tillikemed Jesu slektninger og disipler, ialt hundre og tyve personer, forteller den hl. Lukas i Ap. Gj. 1, 15. Det var den første kristne forsamling, Kristi Kirkes begynnelse — det var de første kristne, de første troende, som var samlet om apostlene og jomfru Maria, og med apostlene og jomfru Maria mottok de den Helligånds nådegaver. Det er på denne måte at også vi får Guds nåde, nemlig ved å flokke oss om Kirkens ledere og styрere — ved å flokke oss om Jesu Mor, jomfru Maria. Det er gjennom dem at Gud gir oss sin ånd, sin nåde.

Hvor høit måtte ikke disse første kristne elske og ære apostlene, især apostlen Peter, hvem Herren hadde betrodd sin lille hjord, sin Kirke. De var glade over å vise sig lydige overfor apostlene, å la sig lede av dem og høre på deres ord. Hvor høit elsket de ikke jomfru Maria, med hvilken ærefrykt omgav de ikke henne og anbefalte sig til hennes forbønn og

beskyttelse. Det var kristne som hadde Jesu ånd, kjærlighet til og hengivenhet for sin Kirke og dens styrere. Har vi den samme kjærlighet til vår hellige Kirke, den samme ærbødighet og hengivenhet for våre kirkelige foresatte, Kristi stedfortredere, den samme kjærlighet til Jesu jomfruelige Mor?

Der var den gang en trengsels- og forfølgelsestid: Apostlene måtte lukke sig inne av frykt for jødene fordi yppersteprestene og farisæerne hatet og efterstrebet dem. Da flokket den lille kristenskare sig om dem og ved sin hengivenhet gav den dem hundrefoldig erstatning for verdens hat og forfølgelse. Er også vi som disse første kristne? Da elsker vi vår hellige Kirke, da har vi Jesu ånd og vi kan vente å få den Helligånds nådegaver.

Og hvor var så disse første kristne forsamlet? De hadde trukket sig tilbake i nadversalen som ved den siste nadver, hvor Jesus feiret den første hellige messe og innstiftet Alterets høihellige sakrament var blitt innviet til å være det første kristne tempel, den første kristne helligdom. Og der trakk de sig tilbake, langt fra verdens støy, fra verdens forlystelser og fornøielser. De hadde avlagt alle verdslige tanker, verdens ånd med dens higen efter sanselige gleder, efter rikdom og ære. Det var i Gudshuset at de fant sin glede, sin trøst. Finner også vi vår glede i å være i Guds hus? Har vi ingen eller liten trang til også på de almindelige dager å søke kirken, skjønt den står åpen fra morgen til aften, skjønt det hellige messeoffer frembæres hver eneste dag, skjønt Mesteren er der og kaller på oss: «Kom til mig alle, især I som har det tungt.» Da kommer det av at vi ennu har for meget av verdens ånd, at vi ikke som de første kristne trekker oss tilbake fra verdens larm, fra verdens tiltrekningskraft. — Intet er hverandre mer motsatt enn Guds ånd og verdens ånd. Guds ånd er kjærlighet og fromhet, verdens er hårdhet og likegyldighet. Guds ånd er iver og styrke, verdens ånd er lunkenhet og åndelig dovenskap. La oss derfor avlegge verdens ånd, iføre oss Kristi ånd, og vi vil få del i den Helligånds nådegaver.

Hvorfor var de der i nadversalen? Jo, fordi Jesus hadde sagt det. Før Han opfor til himmelen sa Han til dem at de ikke skulde forlate Jerusalem, men avvente Faderens forjettelse. Og så ventet de der i tro på og tillit til Jesu ord. Og hvad sier Jesus? Han taler til oss gjennom sine bud, gjennom sine råd, gjennom sin Kirke, sine stedfortredere. Gjør vi med glede hvad Han sier oss? Han sier til oss at vi skal være fornøiet med vår stand og stilling, ti Han taler

til oss gjennom det kall Han har gitt oss. Og når vi trofast oppfyller alle våre plikter, da blir vi delaktige i Guds velsignelser, den Helligånds nådegaver.

Hvad beskjefteget de sig med i nadversalen? De holdt ved i bønn, sier den hellige tekst. Ved vedvarende bønn forberedte den unge kristenhet sig altså til den Helligånds komme. Og denne bønn hadde alle betingelser for å bønnhøres: den var en utholdende felles bønn i Jesu navn, i forening med jomfru Maria, og med Jesu Kristi Kirke. For et herlig eksempel for oss, om vi skal bli delaktige i den Helligånds nådegaver. Vi bør ofte samle oss til bønn, vi bør be med standhaftig utholdenhet, med dyp ydmykhet, med hellig inderlighet, med urokkelig tillit. Vi bør be i Jesu navn, i forening med Jesu Mor, efter Kirkens mening, især ta del i Kirkens felles bønner. En sådan bønn vil trenge gjennom skyene og nedkalle over oss Guds velsignelse og den Helligånds nåde.

Endelig kan vi spørre oss hvordan disse utvalgte sjeler forholdt sig overfor hverandre. «Endrektig,» svarer den hellige tekst. Å, det skjønne eksempel, de første kristne gir oss her! De var forsamlet om apostlene og Jesu Mor endrektig, d. v. s. forenet med det inderligste kjærlighets- og broderskapsbånd. Der var ingen misunnelse, ingen kritikk over de andres handlemåte, men gjensidig høisinn og forståelsesfull overbærenhet: endrektig var de der, sier den hellige skrift. Å, dersom også vi hadde mere av Jesu ånd, av de første kristnes ånd! Da vilde også vi ha mere kjærlighet til hverandre, der vilde herske mere hjertelighet og utvungenhet i våre menigheter. Og det er nettop på dette at man erkjenner om man er en sann kristen, erkjenner om man har Jesu ånd, når man viser sann opriktig kjærlighet til sine medmennsker, og først og fremst til sine trosfeller og husfeller. Det er en betingelse for å opnå den Helligånds nådegaver.

* * *

Kjære kristne, la oss som de første kristne oppfylle de betingelser Gud krever av oss. La oss elske og forsvare vår hellige Kirke, la oss ofte og gjerne trekke oss tilbake i Guds hus. La oss gjøre alt hvad Jesus sier oss, være utholdende i bønn, ha innbyrdes kjærlighet til hverandre. Da vil også et pinsevær fare hen over hver enkelt av oss; da vil ånden seire i oss over det sanselige, over kjødet og dets tilbøieligheter, den vil gi oss ny kraft, nytt liv, og med fryd i sinnet vil vi kunne feire Åndens fest, efter apostlenes, jomfru Marias og de første kristnes eksempel. Amen.

Gå -!

*Gå! — og alle blodets bølger rulle,
livets pulse banker i den takt!
Stå! — og motet sykner hen i kulde,
skyggen sletter alle farvers prakt.
Tro! — og kildeveldet i ditt hjerte
kaller alle hjertets kilder frem.
Tvil! — og du vil så en sed av smerte,
som med tårer andre høster hjem.*

*Gå! om jorden dine føtter brenner,
Tro! om spotten sender dig sitt smil.
Gå den sti som ingen annen kjenner.
Troens vilje gir dig ingen hvil.
Den er blodets røst i dine årer,
den er vindens susen om din gang,
der hvor een gikk frem med tro, med tårer,
tusener skal vandre under sang.*

*Gå! og stien, dine føtter trådte,
vokser under andre føtters fjed,
hvor mot torn og sten du kjempe måtte
skal en folkevei sig slynge bred.
Tro! og må du enn i støvet segne,
i din tro du eier tuseners fryd,
lyttende mot dine lengslers egne
hører du de fjerne fottrens lyd.*

(Gyrithe Lemche).

Svenske helgenlegender.

Fra Fornsvensk helgenlegendarium.

Ved Iwan B—W.

Sankt Dionysius.

Dionysius Areopagita led martyrdøden for sin tros skyld i Domitiani dager. Dionysius var filosof, en av de viseste som fantes i verden. Han het med et annet tilnavn Theosophus (det betyr den gudevise), for han var meget lærd og vis i guddommelige ting også før han blev kristen.

Og Dionysius var med Paulus i tre år og lærte av ham mere enn alle andre å kjenne det guddommelige, som var åpenbart for Paulus da han oppløftedes til himmelen, som det annetsteds står skrevet.

Paulus viet Dionysius til biskop i Athen da han var blitt velbevandret i kristenkunnskap. Og Dionysius omvendte de fleste i det landet til kristendommen, men da han hørte at både Petrus og Paulus

var i Rom som keiser Neros fanger, innsatte han en annen biskop i sitt sted og drog selv over havet til Rom. Men han kom ikke frem før de begge to var døde eller døden nær.

Paven Klemens sendte Dionysius fra Rom til Frankland for å preke¹⁾, og Dionysius kom til Paris og grunnet der med sin preken en kristen menighet og døpte folk og innviet prester. Gud gav Dionysius slik hjelp og nåde at da avgudsbisper og prester kom med sine følger for å fengsle og drepe ham, blev de ofte så grepet av hans ord, at de falt ned på jorden for hans føtter, og ofte så redde ved synet av ham så de løp vekk og flyktet fra ham. Djevelen raste over at Guds ære vokste og blev forøket, mens hans egen dyrkelse blev forsømt, og han fikk Dominatius til å skrive og befale alle statholderne at de skulde tvinge de kristne til å dyrke avgudene eller også drepe dem. Derfor sendte Dominatius en foged ved navn Jescennius fra Rom til Frankland og han traff Dionysius prekende kristendommen i Paris. Jescennius lot gripe Dionysius der han stod og lot hans hals og hode slå og spyttet ham i ansiktet. Dessuten blev han og to andre prester, Rusticus og Eleutherius, som var med ham, hårdt bundet. Næste dags morgen lot Jescennius Dionysius steke på gloende rist. Der sang Dionysius Guds pris:

«Overmåte brennende er Ditt ord, o Gud, og Din tjener har Du kjær.»

Siden blev Dionysius kastet for ville dyr, som med lystne og rovgjerrige øine kom imot ham for å sønderrive ham levende. Han gjorde korsets tegn mot løvene og de blev straks spake som lam. Deretter blev han kastet i en brennende ovn, men ilden slukkedes omkring ham, og uten den minste plett eller skade av ilden står han der.

Så blev han korsfestet, og lenge tynes og pines han på korset, men taes levende ned derfra og settes påny i fengsel sammen med sine to kamerater og flere andre kristne. Mens Dionysius der leser messe og gir alle kristne fangene Vår Herres legeme, kommer Herren Jesus selv og tar sitt legeme ut av hans hender, gir ham det og sier: «Ta dette, kjære venn, din lønn skal være stor hos mig.»

Siden førtes han atter frem for sin hedenske dommer for å gjennomgå ennu flere pinsler. Endelig blev de alle tre halshugget med øks ved Mercurii tempel, Dionysius og hans kamerater Rusticus og Eleutherius. Dionysius' legeme reiste sig siden op og tok sitt hode under armen, og ledsaget av engler og omstrålet av himmelske lys gikk han to mils vei fra retterstedet som nu kalles «Martyrenes berg», til den

¹⁾ I legenden er to helgener med navnet Dionysius blitt blandet sammen. 1) Dionysius Areopagita, apost. Pauli discipel (Ap. gj. 17, 34), som ifølge tradisjonen blev biskop i Athen og led martyrdøden ved slutningen av det første århundre. — 2) Frankrikes vernehelgen Dionysius som ved midten av 200-tallet skal ha stiftet en menighet i Paris (St. Denis). — Dominianus, romersk keiser, 81—96 e. Kr. — Pave Klemens I avsa sig paveverdigheten år 76.

by hvor han nu ligger efter Guds nåde og som heter Saint Denis¹⁾). Slik herlig englesang hørtes da disse tre led martyrdøden at mange hedninger på grunn av dette store under blev kristne.

Da Sankt Regulus, biskopen i Arles, leste messen i samme stund de gikk i døden, kom han til å nevne dem alle tre i messen sammen med de andre apostlene. Og han undret sig over hvorfor han nevnte disse som han dog trodde ennu levte. Da viste sig for ham over alterets kors tre duer, og hver av dem bar et av deres navn skrevet på brystet med blod. Da skjønnte biskopen at de var døde og drepte.

Dagobert, Frankernes konge²⁾ holdt fra sin barndom av Sankt Dionysius som vernehelgen, viste ham

gjærne all ærefrykt og flyktet ofte til hans kloster fra sin fars vrede. Etter hans død blev det åpenbart for en from mann hvorledes kong Dagoberts sjel førtes frem for Guds domstol. Mange fromme anklaget ham for å ha plyndret flere av deres kirker. Men da djevlene kom for å trekke ham med sig til helvete, kom Sankt Dionysius ham til hjelp med sine forbønner hos Gud.

Da den frankiske konge Klodvig¹⁾ åpnet Sankt Dionysius' helgenskrin uten å vise helgenens ben den ærbødighet og ærefrykt han skyldte disse hellige relikvier, rammet Guds straffedom ham, idet hans ene armben blev brukket og han blev vanvittig i samme stund.

KULTUR- OG PEDAGOGIKK-PROBLEMER

Alle skoleproblemer er alltid i sin ytterste konsekvens problemer om livsanskuelse, for de er alltid kultur- og pedagogikk-spørsmål, og til løsning av disse er en livsanskuelse av avgjørende betydning. Følgelig er den religiøse opdragelse en av de viktigste faktorer — ja den viktigste i skolearbeidet. Hvad vi ved dåpen av Gud får nedlagt i oss som spire og anlegg til religiøst liv skal utvikle sig under våre pedagogers veiledning, til Kristus i hele sin fylde kan ta bolig i oss og føre oss videre ad fullkommenhetens vei.

I vår tid, hvor der foregår en så veldig adskillelse og kamp mellom de positive og negative ånder, som verden vel neppe har oplevet make til siden det første kristelige århundre — skriver abbed dr. Hermann Peichl, O. S. B. — er studiet av prinsippene for den religiøse opdragelse og streben efter sjelelig fullkommenhet av stor og særlig interesse. Hvorledes står det til i våre skoler med elevenes beredvillighet til å ta imot de hellige lærdommer? Vi kan nemlig kun føre ungdommen frem til sannheten ved å sette oss inn i dens sjeleliv som det i virkeligheten er, og ikke forespeile oss at det er som vi ønsker det skal være.

Det tilkommer oss katolikker — og særlig den yngre generasjon av oss — å forsøke og hjelpe de rådville og hjelpeløse menneskebarn frem til en fast og sikker livsanskuelse. Men det kan kun de av oss som virkelig vil søke inn til den mystiske krafts kilder og leve i full forening med Kirkens sakramenter. For da kan vi være der og stå fast der hvor Guds bestemmelser skal følges. Da vil vi ikke skape oss

¹⁾ Martyrenes berg. Mons martyrium, nuværende Mont martre-høiden nordenfor Paris nu en del av selve byen. Mil: her romerske mil = 1000 skridt, omt. 1½ km. St. Denis ligger 4 km. nordenfor det nuværende Paris. — Over Dionysius' gravsted byggedes i 1100-tallet en kirke som før revolusjonen tjente til gravsted for de franske konger.

²⁾ Dagobert I av merovingenes ætt var Klotar II's sønn, sin fars medregent fra 622 og fra 628 hans etterfølger, død 638.

vår egen, lille verden og betrakte den som det eneste av betydning.

Ungdomsbevegelsen er en forberedelse til et i sannhet kristent liv — en forberedelse til å tilfretsstille vår tid søken etter enhet, harmoni, etter en samlet livsanskuelse. Ungdommen av idag er først og fremst søkende — og de beste elementer av den søker etter å erkjenne tilværelsens grunnprinsipper. Gud, ånd, legem, liv, samfund. Men den moderne pedagogikk mangler stort sett de to viktigste ting: en sikker visshet om hvad målet er for opdragelsen, og en opdragelsesatmosfære, en sund, frisk luft som kan modne frukten på riktig måte. Ofte gir den moderne pedagog sin elev kun en eneste rettesnor: elevenes egen samvittighet. Men dette er ikke nok for en ung, hvis utvikling også må gå i retning av å gjøre samvittigheten mer og mer fintmerkende — opdrageren må derfor ikke nøie sig med å henvise til samvittigheten alene, men lære den unge selvbeherskelse, offervilje, ærbødighet, finfølelse og beskjedenhet. Forskjellen på vår tids ungdom og de forrige generasjoners ligger ikke så meget i at de tenker forskjellig, som at de oppfatter og reagerer så helt anderledes enn før.

I all religiøs opdragelse skal de ord alltid erindres som Frelseren sa da Han viste sig for søster Benigne: «Det er ikke menneskenes synder som sårer mig dypest, men deres likegyldighet overfor sine synder.» I disse ord ligger en retningslinje for opdragelsen — og da det religiøse liv for oss blev grunnlagt ved vår dåp, er det egentlig bare en pedagogs oppgave å bringe dette spirende, guddommelige liv til utfoldelse og modenhet — til å leve sitt liv i Kristi mystiske, evige liv. Og hvor finner vi det? Jo, i Kirkens sakramentale liv, i det hellige messeoffer, som er en stadig, mystisk tilstedeværelse av Kristi liv og lidelse, Hans

¹⁾ Klodvig II, Dagobert I's yngre sønn, blev 638 konge over de vestlige deler av det frankiske rike (Neustrien og Burgund) og år 656 ved sin brors, Sigibert III's død, over hele riket, døde i samme år.

opstandelse og himmelfart — i hele det liturgiske kirkeår.

Ungdommen har liten forståelse av det forhenværende eller av det historisk verdifulle — denne forståelse kommer først senere. Den er helt innstillet på fremtiden — og når vi derfor vil vinne den for Kirken, så må man sette alle tidens spørsmål i kontakt med evangeliet. Derfor er det å undervise ungdommen i religion en av de vanskeligste oppgaver — der må læreren ikke innlate sig på masseundervisning, men søke å nå den enkelte, se denne i dens særlige sjelelige struktur og lære å forstå dens omgivelser. Vi må arbeide med å grunnlegge og skape forutsetninger og ha ærbødighet for troens utvikling, så vi ikke krever utslag av fromhet før tiden er inne. Religion modnes langsomt i et menneske og følger på dette punkt naturloven om en langsom utvikling som den sundeste. Selv om vi ikke ser noget tegn på fromhet eller religiøst liv hos en ung — vi må ikke opgi ham. Vi *må* arbeide for ungdommen, for skjer ikke Europas nyorientering nu i Kristi navn, blir den i Antikristens.

Kirkens guddommelighet ser vi dog nu om dagene best i at den er tidens levende samvittighet — at katolikker er de mest tidsnære og i tiden inngripende av alle, hvor det gjelder *positiv* nyskapning. Ti kunde som har erfart grensen for sin erkjennelsesevne og vet, at den siste og avgjørende virkelighet ligger hinsides dennes grense vet også at denne virkelighet får han kun som *gave*.

Gud er målet for all kristen kultur. Hellig liv er Guds liv i mennesker, og Gud henter atter dette hellige liv hjem til sig. Og derfor er dette liv utgang, grunnen, fullendelsen og målet for all religiøs oppdragelse.

1931 – Spaniens ulykkesår.

Der foreligger nu en beretning om de ødeleggelse som socialistene og kommunistene har vært skyld i. Den er forfattet av den lærde jesuitt-pater Zaccarias Garcia Villade i hans forord til siste bind av Spanias kirkehistorie, som han har arbeidet med i mange år. Mens dette bind gikk i trykken foregikk de rystende vandalismer i landet, hvor 190 kirker og klostre blev brent og plyndret under myndighetenes stiltiende billigelse, da disse ikke gjorde noget for å forhindre katastrofene. De verste utskeielser fant sted i Madrid, Alicante og Malaga — i den siste by alene brentes 19 religiøse bygninger og i Alecante 13. I Madrid begynte brandene med Jesuitt-kollegiet de la Flor, som blev fullstendig ødelagt. Derpå kom turen til Karmelitt-klostret, det katolske kunstinstitut, Jesuittenes gutte-internat med 1200 disipler, hvoriblandt 500 tilhørte arbeiderstanden og fikk sin utdannelse gratis der. Ødeleggelse fulgte på ødeleggelse — den samlede verdi av det tapte anslåes til 200 millioner pesetas, men det er kun det som kan måles materielt.

Hvad der er gått tapt av kunstverker og andre verdigjenstander kan ikke erstattes av alt det gull som finnes i verden. Relikviene er uerstattelige, bibliotekets skatter også, historiske kildekrifter er gått tapt for evig.

Og den lærd pater vet hvad han taler om — selv har han mistet manuskripter som vil vanskeliggjøre for ham å fortsette sitt livs arbeide og derved til en viss grad også virke tilbake på det han allerede har gjort. Delvis vil hans årelange arbeide nu være spildt, i alle tilfelle blir det ufullstendig nu. Hvad gjennom år er samlet av avskrivninger i alle Europas viktigste arkiver er tilintetgjort, 29 års arbeide er gått op i flammer — og hans skjebne er ikke enestående. Med ødeleggelsene i Spania har hele Europas kulturliv lidt et stort avbrekk — meget vil bli vanskeligere å belyse, forklare, rekonstruere, fordi kildekriftene mangler.

Pastor Herman van der Velden.

Vikariatets nidkjære og dyktige prokurator i Holland, feirer den 13. juni sitt 25-års jubileum som prest. Fra han blev presteviet og helt til 1923 hadde han sitt virkefelt næsten uavbrutt i Oslo, og St. Hallvards menighet har ennå sin arbeidssomme og avholdte sogneprest i takknemlig og kjærlig erindring. Som sekretær og provikar for biskop Fallize var han vår uforglemmelige overhyrdes trofaste støtte, til han i 1923 blev utnevnt til sogneprest i Tromsø. 1929 kom pastor van der Velden til Trondheim, og det hvilte altså på ham det meste av forberedelsene til og avviklingen av St. Olavs-jubileets katolske festligheter i denne by.

Da Picpus-patrene overtok Mellem-Norges kirke-distrikt i 1932 var pastor van der Velden en kort tid konstituert som sogneprest i Halden, til han 1. april samme år blev betrodd den viktige stilling som Det apostoliske Vikariats prokurator i Holland, hvor han

nu er bosatt i Bussum som rektor ved St. Franciskus-Xaver-søstrenes postulathus der.

Her i «St. Olav» har vi særlig grunn til å lykkønske vår forhenværende redaktør med prestevigslens sølvpalmer — ikke minst fordi pastor van der Velden fremdeles virker i pressens tjeneste som redaktør av vår hollandske navnebror. La oss i denne forbindelse minne alle våre lesere om den bønn pastor van der Velden for noen måneder siden rettet til alle venner og alle interesserte her oppe: om man vilde tenke på ham og hans blad med bilder her oppe fra. Vilde det ikke være en passe anledning nu ved hans prestejubileum å vise, at kjærlige *tanker* i takknemlighet også avføder kjærlige handlinger. Vi opfordrer her ved *alle* våre lesere til å sende om ikke mere enn *ett eneste* postkort med et blankt, skarpt, norsk motiv ned til pastor van der Velden — som en positiv hilsen og takk. Landskapsbilder, gamle og nye interiører, gammel og ny kunst i reproduksjon — vi gjør i denne forbindelse særlig opmerksom på de vakre postkort som man får oppe i Nasjonalgalleriets forhall av bildene der. Pastor van der Velden har sagt, at alt er velkomment og kommer vel med.

Så ønsker vi et fortsatt lykkelig, langt og fruktbart virke — vi takker, fordi pastoren har ofret sitt livs gjerning til vårt lands beste — vi ber høstens Herre velsigne hvad her er sådd i kjærlighet — ad multos annos!

Årsregnskap for St. Olavs Forbund 1932.

fra 1. mai 1932 til 1. mai 1933.

Inntekt:

St. Olav, Oslo.	Konting.	kr.	242.00	
	Utbytte	"	150.00	
		kr.	392.00	
St. Halvard, "	Konting.	kr.	113.50	
	Utbytte	"	136.50	
		"	250.00	
Bergen	Konting.	kr.	100.00	
Tromsø	"	"	32.00	
Arendal	"	"	53.00	
Trondheim	"	"	86.00	
Fr.stad	"	"	70.00	
	Derav utb. 16.00.			
Porsgrund	"	"	72.00	
Hamar	"	"	100.00	
	Derav utb. 34.50.			
Stabekk	"	"	68.00	
		"	581.00	
Diverse kollekt ved Mgr. Irgens		"	354.65	
Diverse bidrag		"	156.50	
Renter for 1932		"	197.61	
		Kr.	1 931.76	
Underbalanse		"	160.80	
		Kr.	2 092.56	

Utgift:

Forlagskonto.

Lutz: Hvad har Luther å gi oss?	(1000 særavtr.)	kr.	127.00	
Kjelstrup: Fra protestantisme	(nytt oplag 5000)	"	300.00	
"	Hvem skal fortolke Bibelen? (nytt oplag 5000)	"	268.00	
		Kr.	695.00	

Omkostningskonto.

Porto, telegr., kontorrekvisita etc.	kr.	224.23	
Avisutklipp	"	71.46	
Annonser	"	697.25	
Assuranse	"	11.35	
Reiseutgifter	"	127.00	
		"	1 131.29

Trykksaker	"	241.27	
Bidrag til katolsk bibliotek i Tønsberg	"	25.00	
	Kr.	2092.56	

Kassabeholdning 1/6	Kr.	4.52	
Bankkonto 6/M	"	2 500.00	
" alm.	"	3 885.78	
	Kr.	6 390.30	

Kapitalkonto pr. 1/6 1932	Kr.	6 551.10	
underskudd	"	160.80	
	Kr.	6 390.30	

Oslo 1/6 1933.

Anna Bonnevie.

Revidert:

Oslo 28. april 1933.

Andr. Hadland. Maria Müller.

Oversikt over de fra lokalforeningene innkomne beretninger ang. disse foreningers virksomhet i kalenderåret 1932.

Forening	Medlemsantall ved årets utgang	+ Med. ant. s økn. eller tilb. gang	Inntekt	Utgift			Avh. styremøter	Arr. foredrag	Istandbragte tilstelninger
				Ialt	Derav sendt Centralstyret	Anv. til formål innen menigheten			
Arendal	14	2	68.00	71.00	56.00	15.00	1	*)	
Bergen	26	2	201.00	201.00	100.00	100.00	2	1	1)
Fr.stad	15	1	114.29	100.00	80.00	100.00	5	4	
Hamar	30	5	241.46	198.97	100.00	78.97	3	10	
Hammerfest									
Oslo: St. O.	103	5	1374.68	1267.69	392.00	474.86	10	2	2)
" St. H.	44	2	902.77	887.45	250.00	500.00	8		
Porsgrunn			72.50	72.50					
Stabekk	20	8	146.40	251.26	157.00		4		3)
Tromsø	16	2	91.00	44.39	32.00		3		1)
Trondheim	48	32	348.04	331.83	86.00	75.00	4	5	5)
	316	39	20	3560.14	3333.59	1325.50	1393.83		

*) Hver 3de uke foredrag.

1) Modt. av H. Hv. Biskopen + menighetsfest.

2) St. O. & St. H. i fellesskap fastelavnst, basar + 3 julef.

3) 3 menighetsmøter.

4) Utgitt 2500 av „Fædrenes tro“.

5) 4 julefester.

„St. Olav” gratulerer

sin forhenværende redaktør, pastor Ugen med 70-årsdagen den 14. juni. Vi takker, vi hilser og vi ber om en lykkelig, lys og god livseftermiddag, en lang velsignelsesrik aften efter en lang velsignelsesrik arbeidsdag — må bli den kjære gamle prest, den gode trofaste sjelehyrde til del før hans varme sterke sol går ned!

Hånden.

Tusener og atter tusener av maskiner er blitt oppfunnet, den ene kunstferdigere enn den annen — men hvor meget de så enn kan utrette: den kongelige rikdom som en *hånd* kan øse av, besitter ingen maskin. For *hånden* er åndens redskap og i hver muskelbevegelse av den finnes noget av et menneskes karakter og følelsesinnstilling.

Hender kan åpenbare forbrytere — hender kan være som formet av troløshet — skrekkelige hender er disse! Hvor mager og kald er ikke den gjerriges hånd, som var den selv bolig for den kolde, unettelige, havesyke sjel. Og kjenner vi ikke den klamme hånd som ligger slapt i vår, og som har noget flyktig, slangeaktig, mistillitsvekkende ved sig, og som synes å frykte vår hånd? Hvor velgjørende virker ikke mot dette en trofast vennehånds varme trykk!

Hvor mild er ikke den barmhjertige søsters hånd når hun forbinder de smertende sår og letter den sykes pinefulle leie, tørker tårene og stryker mildt over håret? Og hvor triumferer ikke kirurgens faste hånd, når den med sikre snitt fravrister døden dens bytte!

Hvilken velsignelse er der ikke i prestens hånd når han formidler Guds nåde! Hånden, som maler skjønne bilder eller danner et levende kunstverk av en død marmorblokk — hvilken gave gir den ikke menneskene! I landmannens hånd ligger fremtiden når han strør sæden ut på marken — med forhåpninger og omsorg arbeider håndverkeren på det som skal gi ham det daglige brød.

Men *hånden* taper sin ynde og sin velsignelse når den knytter sig — når den opphører å være et redskap for kjærlighet, håp og omsorg, og blir et redskap for vrede og hat. «La mig ikke falle i mine fienders hender» — ber salmisten og vi med ham. En tigers klør er ikke så forferdelige som når en menneskehånd farves med blod for å hevne sig med andres smerte. En morderhånd, en tyvshånd og den forferdelige hånd som forgriper sig på uskyldige barn — det er ikke mer menneskehender — — —

La oss spørre oss selv: hvilken bruk gjør vi av *våre* hender — av dette vidunderlige redskap som Skaperen har gitt oss. Er våre hender skjønne? Ja, det er ikke de vakreste hender, de med de velpleiede negler og de mange praktfulle ringer. De skjønneste er de hender som forteller om mange års kjærlighetsarbeid — en fars og en mors hender, som bærer uutslettelige merker av all den velsignelse, de har bragt sine barn — all den omsorg, de har hatt for dem.

Kanskje ligger disse hender nu foldet i sin grav. Men hvilken glede, når på opstandelsens dag de samme kjære hender strekker sig mot oss og vi hånd i hånd føres av englene inn i paradiset.

Og også denne siste lykke — ligger i vår *egen* hånd!

Byopdaget og selsom munkeorden.

At protestantiske blad bringer opplysninger om rare, for oss katolikker fullkommen ukjente forhold innen den katolske verden, det er vi så vant til, så de færreste av oss gidder vel knapt gjøre en bemerkning når vi støter på slikt. I et av de siste nummer av det danske ukeblad «Tidens Kvinner» støtte jeg imidlertid på en opplysning om en hittil ukjent munkeorden som er så snodig, så jeg har ikke hjerte til å forholde «St. Olavs» lesere godbiten. Bladet bringer en artikkel om Dr. Axel Munthe, som nu er flyttet fra San Michele til en annen av sine eiendommer på Capri, Torre Materita. Om dette sted meddeler bladet:

«Materitas Historie gaar tilbake til 1370, da det blev opført af cartesianiske Munke som en Fæstning mod eventuelle Angreb af Sørovere. I disse Sale tilbragte Munkene i gamle Tider deres Dage med at synge Messer og presse Oliven, hvoraf de lavede en fortræffelig Vin — en Sædvane som har levet endnu lige til vore Dage.»

Moster.

Sogneprest Swietliks grab.

Fra forrige liste	kr. 435.00
Molde, St. Elisabets forening... »	10.00
Gjøllanger, E. L. »	10.00
Drammen, Fru A. S. »	100.00

Total kr. 555.00

For en måned siden tillot undertegnede sig å be Pastor Swietliks venner om å yde et bidrag til en sten på hans grav.

Opropet har ikke vært forgjeves.

Med stor takknemlighet kan jeg meddele at det nødvendige beløp er innkommet. Arbeidet på graven vil bli foretatt med det første. Når monumentet er ferdig håper jeg å få anledning til å publisere et bilde av stedet hvor pastoren hviler.

«Velgjørenhet gleder alle levende, men nekt den heller ikke en død,» står det skrevet. Måtte Gud gjen-

gjelde alle som i takknemlighet og vennskap har minnet den avdøde.

Jeg får også særlig takke «St. Olav»s Redaksjon for dens hjelp ved dette foretagende.

Aug. Rottier, Drammen.

Liste for innsamling til vår feriekoloni.

Fra før	kr. 460.00
P. U. Oslo	» 10.00
P. R. Drammen	» 20.00
M. L. Oslo	» 5.00
M. B. Oslo	» 20.00
M. W. Oslo	» 10.00
L. B. Oslo	» 10.00
A. T. Oslo	» 25.00
Fru v. d. P. Oslo	» 20.00
P. L. Oslo	» 10.00
N. N.	» 10.00
Frk. Bachke	» 5.00

Kr. 605.00

Vi er snart halvveis. Bidrag bedes godhetsfullt sendt mgr. dr. K. Kjelstrup, St. Olav, eller sogneprest Laudy, St. Halvard.

Hørhjemme: —

OSLO. 1ste pinsedag i St. Olavs kirke var samtidig den første gang hans høiærverdighet biskop Mangers utdelte fermingens hellige sakrament. Kirken var festlig smykket og næsten helt fylt, da procesjonen begav sig fra høiliteret ned til kirkens port for å avhente biskopen. Hans høiærverdighet var ledsaget av sogneprest Bzdyl og pastor Ugen, som skulde forrette som diakon og subdiakon, mens mgr. Kjelstrup var assisterende prest og pastor Bergwitz ceremonimester. Mens koret avsang «Ecce sacerdotes» begav procesjonen sig til kirkekolet, hvor biskopen iførtes paramentene og pontifikalmessen tok sin begynnelse. Sognepresten til Stabekk pater Bzdyl holdt dagens festpreken, som man vil finne annet steds i dette nummer av «St. Olav». Da pontifikalmessen var forbi tok fermingen sin begynnelse. Hørt de hvite klær, som er denne herlige høitidelighets liturgiske farve, talte hans høiærverdighet, sittende foran alteret med mitra og stav. Hans tale var inspirert av Kristi ord til sine disipler om å bringe ordet ut til alle folk over hele jorden. Men disse ord gjaldt også oss, som skulde utbrede Hans rike ved å leve et gudfryktig og velsignelsesrikt liv og derved vidne om Ham. Men dette kan vi ikke av egen kraft — apostlene kunde det heller ikke den gang de i motgangens stund straks mistet troen og tilliten og flyktet for å la Kristus lide alene. Men vi ser de samme menn efter mottagelsen av åndens styrke og kraft stå frem og uforferdet vidne om Frelseren — vi ser dem forlate alt og vandre ut i verden, forkynnende den opstandne Kristus, og Ham alene bærende alt ondt, all hån og all spott — ja selv døden med ukuelig fryktløshet og offervillig styrke. — Fermingens hel-

lige Sakrament skjenker oss troens mot til å leve efter den. Dens syv nådegaver gir oss det vi trenger av overnaturlig hjelp til å leve livet efter Guds mening, med det og med oss. Hvad er nedlagt i oss ved vår dåp får ved Fermingen kraft til å utvikle sig, hvis vår egen gode vilje vil arbeide med på vår fullkommenhet. — Efter biskopens tale kom de som skulde fermes frem, 34 i alt. — Fadder var for mennenes vedkommende førstefullmektig Ruyter, for kvinnene fru Sund. Den gripende ceremoni blev fulgt med intens interesse av hele menigheten, og til sist samledes alle i fremsigelsen av trosbekjennelsen, Fadervår, Ave Maria. En stor, kirkelig høitidelighet hadde atter engang samlet oss alle inn i det felles, det enende og forenende, i det katolske — vår ære og forpliktelse.

— og derute:

ENGLAND. Gudløsinternasjonalen. Den engelske gruppe av «Internasjonale proletariske fritenkere» (I. P. F.) arbeider med stor energi. De har formet et nytt aksjonsprogram med 6 hovedpunkter. — 1: Kamp mot ethvert religiøst samfund og enhver form for religiøse tanker, som direkte eller indirekte støtter de borgerlige og vanskeliggjør arbeidernes befrielse. — 2: Kamp mot velgjørenhet i alle former og arbeide for å bevise, at denne er en fornedrelse av menneskene. — 3: Kamp mot misjonærenes og kongregasjonenes imperialistiske virksomhet blandt ikke-kristne folk. — 4: Reaksjon mot ethvert forsøk på å kristne socialismen og derved forfalske den, samt mot enhver prostituering av videnskapen på kirkelig eller religiøs basis. — 5: Studiet av den historiske materialisme, hvortil navnene Lenin og Marx er uløselig knyttet, fremmes. Den uforfalskede Marxisme må forsvares mot enhver falsk utlegning. — 6: Alle foretagender fra Sovjet-Russland mot kirke og religion støttes. Der gjøres propaganda for adskillelse mellom stat og kirke. Det engelske organ for «de kjempende gudløse»: «den frie tanke» skal utbredes over alt. Endelig har man offentliggjort en liste over de regelmessige medarbeidere og bevisste støtter, hvoriblandt finnes G. B. Shaws navn.

MEXIKO. Der blir aldri kirkelig ro, synes det, i dette så hårdt hjemsoekte land. En ny rekke overgrep mot den katolske Kirke og dens prester har funnet sted. To kirker i Gualdajara er blitt lukket og en prest som vilde gå til en tilskadekommet arbeider, blev arrestert og derved forhindret i å utføre sitt hellige embede. En Franciskaner blev kastet i fengsel fordi han uten tillatelse hadde celebrert en Messe. Ingeniør don Juan Gallordo blev uten videre utvist fra sitt arbeidssted, fordi han offentlig bekjente sig til den katolske religion og hadde pådratt sig mistanke for å tilhøre «Christeros»-foreningen.

JAPAN. Beuron-Benediktinerne har optatt en misjon i Japan. Erke-abbet Raphael Walzer kom i begynnelsen av mars til dette fjerne land, og i forbindelse med to patres som allerede har vært et par år der, fant han en byggeplass i nærheten av hovedstaden som egnet sig godt for et klosteranlegg. Ny-Beuron blir bygget ved foten av det berømte Fuji-san, som hever sig vest for Yokohama op til 3768 meter. Erke-abbet Walzer la hjemreisen om Sibiria og er nu atter i Beuron.